

Speciale uitgave

Deze editie van PensioenUpdate is een verkorte en prettig leesbare versie van het jaarverslag 2010. Het officiële jaarverslag 2010 kunt u downloaden via www.dowpensioen.nl.

2010 in vogelvlucht

Ondanks het zware weer in pensioenland was 2010 een moeilijk, maar geen uitgesproken slecht jaar voor Dow Pensioenfonds. We hebben het jaar afgesloten met een dekkingsgraad van 93,7%. Dat betekent dat we voor elke euro aan nu en in de toekomst uit te keren pensioen per eind december 2010 iets minder dan 94 cent aan pensioenvermogen 'in kas' hadden. Daarmee ligt de dekkingsgraad per eind 2010 zo'n 2,5% lager dan die van een jaar eerder. Dat lijkt een relatief klein verschil. Toch is er enorm veel gebeurd afgelopen jaar.

Naast de in 2009 met de werkgever overeengekomen herstellpremies (aanvullende stortingen) waren er drie ontwikkelingen die grote invloed hebben gehad op onze financiële positie.

De historisch lage rente en de sterk gestegen levensverwachting hadden een negatief effect op onze pensioenverplichtingen. Daartegenover stond een grote positieve bijdrage in de vorm van de behaalde beleggingsresultaten op het pensioenvermogen van het fonds (meer over dit alles op pagina 2).

De conclusie?

De verbetering van de beleggingsresultaten geven aan dat we de goede kant op gaan. Maar met een dekkingsgraad van 93,7% mag het duidelijk zijn dat we er nog lang niet zijn. De dekkingsgraad per eind 2010 loopt bovendien achter op het herstelplan (zie pagina 4) en ligt nog altijd ver beneden het gewenste en door De Nederlandsche Bank minimaal vereiste niveau van 105%. Dat niveau moet de dekkingsgraad van Dow Pensioenfonds hebben bereikt per eind 2013.

Jaar van verandering

In 2010 heeft de economie duidelijk een goed herstel laten zien en ook de pensioenfondsen hebben daar van geprofiteerd. Toch is het besef dat het huidige pensioensysteem op termijn niet meer houdbaar is, bij de politiek en sociale partners doorgedrongen. 2010 valt wat dat betreft te zien als het jaar van verandering. Vanuit de politiek zijn dan ook verschillende zaken in gang gezet die de komende jaren volop zullen doorwerken in de regelingen die werkgevers kunnen bieden. Het in de media breed uitgemeten pensioenakkoord is daarvan het meest sprekende voorbeeld. Waar deze ontwikkelingen heen gaan, is overigens nog even afwachten. Net als de vraag wat dat voor Dow Pensioenfonds kan betekenen. We houden u op de hoogte.

Gerard van Harten
Voorzitter Dow Pensioenfonds

De boekhouding in 2010

Hoe staat Dow Pensioenfonds er financieel voor? En wat zijn op financieel vlak de belangrijkste ontwikkelingen in 2010 geweest? Om daar antwoord op te geven, is het van belang te weten dat de financiële positie van het pensioenfonds wordt beïnvloed door twee (boekhoudkundige) pijlers. Op de balans van een pensioenfonds staat aan de ene kant het fondsvermogen. Dit is de totale waarde van alle bezittingen (beleggingen). Aan de andere kant van de balans staan de pensioenverplichtingen (de actuele waarde van alle nu en in de toekomst uit te keren pensioenen).

Het pensioenfondsvermogen (beleggingen)

Op 31 december 2010 bedroeg het totaal van onze beleggingen (onder meer vastrentende waarden, aandelen, onroerend goed) € 1.299 miljoen. Dat is €147 miljoen meer dan een jaar daarvoor (€ 1.152 miljoen). Deze stijging van het pensioenvermogen is voor een groot deel het gevolg van koersstijgingen. Het rendement op het gehele belegd vermogen bedroeg 10,96%. Zoomen we in op de verschillende beleggingscategorieën, dan zien we bijvoorbeeld een gerealiseerd rendement

op de aandelenportefeuille van maar liefst 20,58%. Op de beleggingen in vastgoed werd een rendement gerealiseerd van 5,89% en op vastrentende waarden 6,36%.

De pensioenverplichtingen (uit te keren pensioenen)

Het is in de wet vastgelegd dat de financiële waardering van alle nu en in de toekomst uit te keren pensioenen afhankelijk is van de hoogte van de rente. Bij een dalende rente, stijgt de waarde van de pensioenverplichtingen. Eind 2010 bedroeg de gemiddelde rekenrente 3,45%. In 2009 was dat nog 3,87%. Daarnaast werd in de zomer van 2010 bekend dat de levensverwachting van Nederlanders onverwacht snel is gestegen. We kunnen dus steeds langer van ons pensioen genieten. In de eerste plaats is dat natuurlijk positief nieuws, maar het betekent ook dat we meer geld nodig hebben om de pensioenen gedurende langere tijd uit te keren. Hoofdzakelijk door toedoen van de gedaalde rente en de gestegen levensverwachting zijn de pensioenverplichtingen in 2010 toegenomen van € 1.208 miljoen (eind 2009) naar € 1.344 miljoen.

Beleggingsportefeuille Dow Pensioenfonds per 31/12/2010 (bedragen in miljoen euro's)	
Onroerende zaken	93,5
Aandelen	439,6
Vastrentende waarden	581,1
Derivaten	25,7
Overige beleggingen	177,8
Af: Beleggingen beschikbare premieregeling voor rekening deelnemers*	-18,7
Totaal	1299

* Beschikbare premieregeling

Het pensioenplan van Dow bestaat uit drie pijlers. Naast pensioen in de basisregeling (eindloon) en deelname aan Levensloop, bouwen werknemers pensioen op in de Beschikbare premieregeling. Via een jaarlijkse storting door zowel de werkgever als de werknemer (uit de Performance Award) wordt kapitaal opgebouwd, waarmee op pensioendatum een levenslang pensioen wordt ingekocht bij Dow Pensioenfonds. Werknemers kunnen zelf kiezen of het kapitaal in hun Beschikbare premieregeling het rendement van het pensioenfonds of het rendement op staatsobligaties volgt (zie voor deze keuze ook www.dowpensioen.nl). De post 'Beleggingen beschikbare premieregeling voor rekening van deelnemers' heeft betrekking op werknemers die hun pensioenkapitaal in de Beschikbare premieregeling het rendement laten volgen van het pensioenfonds.

De drie belangrijkste beïnvloeders van de dekkingsgraad in 2010

De dekkingsgraad is in 2010 met 2,5% gedaald naar 93,7%.

De drie drijvende krachten achter de fluctuerende dekkingsgraad:

▼7%

De historisch lage rentestand

▲7%

Overrendement op het belegd pensioenvermogen

▼3%

De gestegen levensverwachting

Kerncijfers

Financiële gegevens (x € 1.000)	2010	2009	2008	2007	2006
Beleggingen voor risico pensioenfondsen					
Belegd vermogen ¹	1.253.168	1.156.026	1.035.505	1.172.111	1.145.380
Beleggingsopbrengsten	96.735	66.464	-149.511	23.312	57.056
Rendement op basis van total return ²	10,96%	6,15%	-12,69%	1,84%	4,87%
Reserves					
Algemene reserve	-84.581	-45.523	-152.554	219.198	157.090
Technische voorzieningen					
Voorziening pensioenverplichtingen voor risico pensioenfondsen	1.327.358	1.191.352	1.157.936	946.834	988.289
Overige technische voorzieningen (DC-deel risico fondsen)	10.390	10.196	7.324	23.679	21.863
Technische voorzieningen eigen rekening	1.337.748	1.201.548	1.165.260	970.513	1.010.152
Herverzekeringsdeel technische voorzieningen	6.735	6.469	6.531	6.078	6.713
Totaal technische voorzieningen	1.344.483	1.208.017	1.171.791	976.591	1.016.865
Voorziening pensioenverplichtingen voor risico deelnemers³	19.151	16.243	16.818	985	1.586
Premiebijdragen van werkgevers en werknemers					
Premiebijdragen van werkgevers en werknemers	53.294	125.464	34.932	38.960	53.586
Premiebijdragen voor risico deelnemers	2.624	1.747	3.005	2.088	0
Totaal premiebijdragen van werkgevers en werknemers	55.918	127.211	37.937	41.048	53.586
Pensioenuitkeringen	53.579	49.470	45.419	42.714	39.631
Dekkingsgraad⁴					
FTK	93,7%	96,2%	87,2%	123,0%	–
Vereiste FTK (o.b.v. de feitelijke beleggingsmix)	117,3%	115,3%	111,8%	124,2%	–
Vereiste FTK (o.b.v. de strategische beleggingsmix)	117,7%	117,6%	116,0%		
APP ⁵	–	–	–	–	115,8%
Aantallen					
Actieve deelnemers [*]	2.160	2.173	2.402	2.399	2.396
Gewezen deelnemers	858	866	783	891	872
Pensioengerechtigden	2.331	2.252	2.113	2.024	1.924
Totaal	5.349	5.291	5.298	5.314	5.192
* Aantal actieve deelnemers met een aanvullende aanspraak u.h.v. Beschikbare Premiereregeling	2.073	1.990	2.007	2.114	1.996

Algemeen: de cijfers van 2007 tot en met 2010 zijn gebaseerd op het Financieel Toetsingskader (FTK). In het boekjaar 2006 zijn de cijfers gebaseerd op de Actuariële Principes Pensioenfondsen (APP).

¹ Het belegd vermogen betreft het totaal van de activa minus de kortlopende schulden minus het herverzekeringsdeel technische voorzieningen minus voorziening pensioenverplichtingen voor risico deelnemers.

² Exclusief overlay.

³ In 2006 en 2007 betreft dit enkel het Flexioen-deel. Vanaf 2008 is dit inclusief het DC-deel.

⁴ De dekkingsgraadberekening is in 2009 gewijzigd en wordt als volgt berekend: aanwezig vermogen voor risico fonds gedeeld door de technische voorzieningen voor risico fonds. Hierbij bestaat het aanwezig vermogen uit de reserves plus de voorziening pensioenverplichtingen voor risico pensioenfondsen plus het DC-deel voor risico pensioenfondsen. De technische voorzieningen voor risico fonds bestaan uit de totale technische voorzieningen minus het herverzekeringsdeel. De dekkingsgraad was in 2008: aanwezig vermogen ultimo jaar/VPV Totaal (incl. DC totaal, incl. herverzekeringsdeel). De aanpassing is doorgevoerd omdat:

a) deze beter weergeeft in hoeverre het fonds de eigen verplichtingen dekt en

b) zodat nu dezelfde VPV gehanteerd wordt voor de vaststelling van het Vereist Eigen Vermogen als voor de dekkingsgraad.

⁵ Dekkingsgraad is gebaseerd op 4% rekenrente.

Het herstelplan

Nadat in 2008 de kredietcrisis de kop opstak, daalde de dekkinggraad van de meeste pensioenfondsen (waaronder die van Dow) onder de 105%. Als gevolg daarvan waren deze pensioenfondsen verplicht een herstelplan in te dienen bij De Nederlandsche Bank (DNB). Aan de hand van dit herstelplan werkt het fonds aan de verbetering van de financiële situatie. Het in januari 2009 door Dow Pensioenfonds ingediende herstelplan stippelt de weg uit naar een dekkinggraad van ongeveer 105% in drie jaar tijd (de berekening van dit percentage komt voort uit de minimale waarde die in de Pensioenwet gesteld zijn aan het eigen vermogen van het pensioenfonds). Jaarlijks toetst DNB of de in het herstelplan aangekondigde maatregelen (waaronder in ons geval de extra stortingen door de werkgever) voldoende effect hebben om weer financieel gezond te worden. Omdat de extreme omstandigheden van de lage rente en sterk gestegen levensverwachting het oorspronkelijke herstelplan hebben gedwarsboomd, heeft Dow Pensioenfonds op 20 december een verzoek bij DNB ingediend tot wijziging van de hersteltermijn. In plaats van herstel naar een dekkinggraad van 105% in drie jaar, koerst Dow Pensioenfonds nu af op herstel na vijf jaar waardoor we einde 2013 weer financieel gezond hopen te zijn. DNB heeft ingestemd met deze aanpassing.

Meer dan ouderdomspensioen alleen!

In 2010 heeft Dow Pensioenfonds € 48,8 miljoen uitgekeerd aan **ouderdomspensioen**, maar ook € 4,8 miljoen aan **partnerpensioen**, € 0,1 miljoen aan **wezenpensioen** en € 0,2 miljoen aan **arbeidsongeschiktheidspensioen**.

Beleggen in de Beschikbare premieregeling

Eind 2010 was 64% van het totale opgebouwde pensioenvermogen in de Beschikbare premieregeling opgebouwd door werknemers die hebben gekozen voor het **rendement van het pensioenfonds**. De resterende 36% is opgebouwd door werknemers die hebben gekozen voor het **rendement op staatsobligaties**.

Heeft u een vraag?

Stuur dan een e-mail naar info@dowpensioen.nl.

Pensioen-akkoord

Omdat we steeds langer leven en ons huidige pensioenstelsel op den duur niet meer betaalbaar lijkt te zijn, hebben sociale partners in juni 2011 het zogeheten pensioenakkoord bereikt. Dit akkoord is overigens (nog) niet definitief. Zolang de achterbanen van werkgevers, vakbeweging en de politiek er niet mee hebben ingestemd, geldt het akkoord nog niet. Een ding staat wel vast: de officiële pensioengerechtigde leeftijd in ons land zal omhoog gaan. Minister Kamp is al bezig met wetgeving om de AOW-leeftijd in 2020 te verhogen van 65 naar 66 jaar. Op 3 mei 2011 is door het kabinet al met dit wetsvoorstel ingestemd. Vervolgens is het ter beoordeling naar de Tweede Kamer gestuurd. Het pensioenakkoord gaat nog een stap verder: in 2025 moet de pensioenleeftijd omhoog naar 67 jaar. Wanneer alle partijen akkoord zijn over de aanpassingen van ons pensioenstelsel, zal Dow met de ondernemingsraad overleg voeren over de mogelijke gevolgen voor onze pensioenregeling.

